

The Office Of The Principal and Vice - Chancellor

**MOPROFESARA MANDLA MAKHANYA, HLOGO LE
MOTLATŠAMOTŠHANSELIRI**

YUNIBESITHI YA AFRIKA BORWA

RE KETEKGA GO SAENWA GA MEMORANTAMO WA TUMELELANO WA

MENGWAGA YE 3 GARENG GA UNISA LE SEHLONGWA SA

BOSETŠHABA SA KGAŠO YA ELEKTRONIKI SA AFRIKA BORWA

(NEMISA)

OR TAMBO BUILDING, 13TH FLOOR, VIP LOUNGE

13 MEI 2019

Unisa, bjalo ka sehlongwa sa thuto seo se etilego pele ka Afrika le ka Afrika Borwa, e ikgantšha ge e saena Memorantamo wa Tumelelano wa mengwaga ye 3 le NEMISA. Peeletšo ka go tsebo ya boitlhamelo – ye gape e tsebjago bjalo ka K4i – e sepelelana kgauswi le maikemišetšo a togamaano a Yunibesithi ya rena.

K4i e lebeletše dinyakišišo tša mabapi le bokgoni bja titšithale.

NEMISA le lenaneo la tša bokgoni bja titšithale la Afrika Borwa di na le maikemišetšokakaretšo a go tsenya mabokgoni a titšithale ka maphelong a MaAfrika Borwa ... ka nepo ya go hlabolla batho le setšhaba, ka nepo ya go tliša tekatekano ka bohuming, ka go dibaka tša mešomo le tša bohlopi bja dikgwebo, le monyetla wa go phadišana.

Unisa ga se fela sehlongwa sa thuto ya kgole le ya go ithuta ka inthanete seo se hwetšagalago nageng ka bophara; go šoma ga yona go theilwe go theknolotši ya kgokaganyo ya tshedimošo (ICT). Ye nngwe ya makala a rena a bohlokwa a dinyakišišo ke theknolotši ya kgokaganyo ya tshedimošo ya tlabollo (ye e tsebjago bjalo ka ICT4D). ICT4D e ra go šomiša di-ICT go hlabolla fao go ikemišeditšego go kaonafatša maemo a batho. ICT4D gape ke ye nngwe ya diprotšeke tša dinyakišišo tše hlano tše bohlokwa tša Unisa.

Dinyakišišo tša Unisa di hlokometše:

- tšweletšo ya tsebo le tlabollo ya bokgoni bja batho bjalo ka phetolo ya dinyakwa tša Afrika Borwa le tša khonthinente ya Afrika

- tšwetšopele ya temokrasi, ya ditokelo tša botho le badudi bao ba nago le boikarabelo
- boitlhamelo le kago ya bokgoni ka go tša mahlale le theknolotši
- seemo sa go ya go ile sa ekonomi le sa tikologo

Go molaleng gore dinyakišišo ka ga mabokgoni a titšithale ke karolo ya nepišo ye kgolo ye.

Tirišano le NEMISA mabapi le K4i e emetše tirišano ya mmakgonthe.

K4i ke sehlongwa sa dinyakišišo seo se amantšhitšwego le lenaneo la bosetšhaba la mabokgoni a titšithale ka go diriša NEMISA yeo e welago ka fase ga Kgoro ya Dikgokagano tša Megala le Ditirelo tša Poso (DTPS).

Dinyakišišo ka ga mabokgoni a titšithale di mabapi le ditirišano tše ntši. Diyunibesithi tše dingwe tše senyane tša Afrika Borwa ke karolo ya netweke ya diphrobentshe ya NEMISA gomme diyunibesithi tše di na le di-CoLABs tša mabokgoni a titšithale. Di-CoLabs tše tša diphrobentshe di raloka ditema tše ntši gomme go tšona go na le dinyakišišo. K4i e fana ka kgokaganyo le tlhahlo ya mabapi le dinyakišišo tša mabokgoni a titšithale nageng ka bophara. Bjalo ka lephakga la dinyakišišo tša bokgoni bja titšithale la Unisa, K4i e ikemišeditše go fana ka dikutollo tše di tlogo thuša ka diphethong tše di nago le bohatse.

Unisa e ikgantšha ka go šoma ka mo seemong sa bakgathatema ba bantši, go laetša gore dinyakišišo le tirišano di ka šoma le go iša Afrika Borwa pele. Di-CoLabs tša mabokgoni a titšithale di ka diyunibesithing tše di latelago:

- Yunibesithi ya Kapa Bodikela
- Yunibesithi ya Theknolotši ya Durban
- Yunibesithi ya Walter Sisulu
- Yunibesithi ya Limpopo
- Yunibesithi ya Theknolotši ya Vaal
- Yunibesithi ya Leboa Bodikela
- Yunibesithi ya Mpumalanga
- Yunibesithi ya Theknolotši ya Bogareng

Unisa e tloga ka nnete e leboga ge NEMISA e kgethile Unisa go eta pele dinyakišišo tša mabokgoni a titšithale.

Go molaleng go mošomo wo o dirwago – ke Unisa le dihlongwa tše dingwe ka moka tša thuto – gore dihlongwa tša thuto ya godingwana di na le tema ye bohlokwa ye di swanetšego go e raloka ka tlabollong ya Afrika Borwa. Ga re sa le dihlwadieeme tše di

aroganego le ditiragalo tša lefase tšeo di hlokometšwego tsebo eupša re bakgathatema ba bohlokwa bao re tsenyago letsogo bokaone setšhabeng. Ga re šome re nnoši. Ka ge se se bonwa go mošomo wo o dirwago ke K4i, re rerišana le mmušo, le setšhaba, le dirutegi le ba kgwebo.

Seabe sa mošomo wa dinyakišišo wa K4i bjalo ka karolo ya lesolokakaretšo la mabokgoni a titšithale se feletša ka go godiša bokgoni bja mabokgoni a titšithale ... ka maemong ka moka... ka gare ga Afrika Borwa. Mabokgoni a titšithale a bohlokwa ge e le gore Afrika Borwa e tlo kgatha tema ka botlalo ka go Phetogo ya Diintasteri fao go šomišwago mekgwa ya Theknolotši. Dinyakišišo ka ga mabokgoni a titšithale di bohlokwa ge e le gore re tlo ba le diphetho tšeo di theilwego go bohatse mabapi le lenaneo la mabokgoni a titšithale.

Re leboga NEMISA le bakgathatema ba bangwe ka mošomo wo o dirilwego go fihla mo lebakeng le. Re leboga gape NEMISA ka thekgo le tshepo tše di tšwelago pele go Unisa. Memorantamo wa Tumelelano o laetša gore NEMISA e okeditše gabedi thušo ya ditšhelete ya mošomo wo o dirwago ke K4i le Unisa. NEMISA e okeditše tšhelete ya thušo go tloga go R5.85 milione mo mengwageng ye mebedi ye e fetilego go fihla go R6.1 milione ye e beeditšwego mo ngwageng wo o tlogo. Se se

laetša gore re tliša boleng le mabokgoni a bohlokwa go lenaneo la mabokgoni a titšithale ka botlalo.

Mmogo – le badirišani ka moka – re tla tšwela pele go godiša tlhabollo ya Afrika Borwa le batho ba yona.